

20.251

Foll. 20.251

SELECTAE

EX UNIVERSA JURIS-PRUDENTIA

THESES,

QUAS PUBLICO CERTAMINI OFFERT

D. FRANCISCUS THOMAS COBOS, J. C. S.

PRAESES ADERIT

D. EMMANUEL MARIA CAMBRONERO
Juris Civilis Doctor, & Digest. Cathedrarius
interim in hac Regia Pontificiaque Orcelensi
Universitate subrogatus.

LOCUM PALAESTRAE DABIT EJUSDEM
Universitatis Licoeum.

DIE 23 MENSIS MAI ANNI CCCCCLXXXVI.

Vespere hora.

ORIOLAE : Ex Praelo PETRI XIMENEZ.

1870-1871
1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

1870-1871 1870-1871 1870-1871

CELEBERRIMAE
ORCELENSI
UNIVERSITATI
FRANCISCUS THOMAS COBOS
Juris-Prudentiae Candidatus

P. O. E.

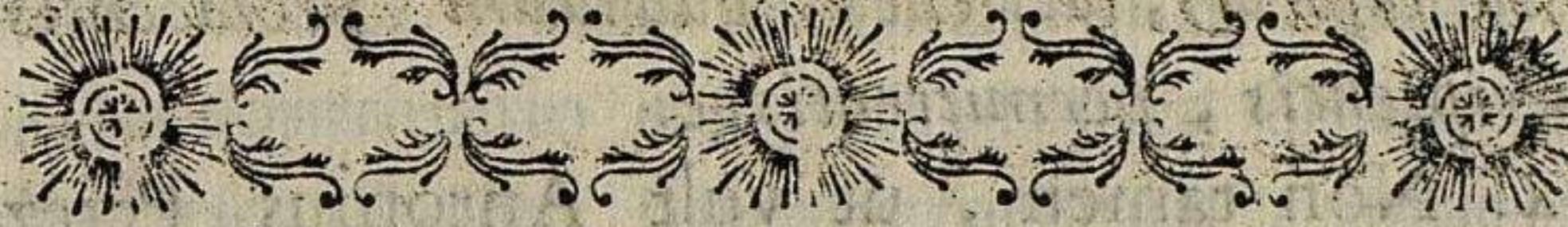
CUM is ubique fuerit studiosorum ado-
lescentium mos , ut , cum Theses aliquas pu-
blicae offerre disputationi cogitant , Patro-
num quemlibet , Moecenatis nomine dignum,
si-

sibi quaerant, qui vigiliarum suarum consecrationem grato animo accipere non dedignetur; in meliorem statum reductum, eorum exemplum inseguuntur, TE SCIENTIARUM CLARISSIMA ACADEMIA, cui, si quae haec sint, deberi, neminem latet, eligendam existimavi.

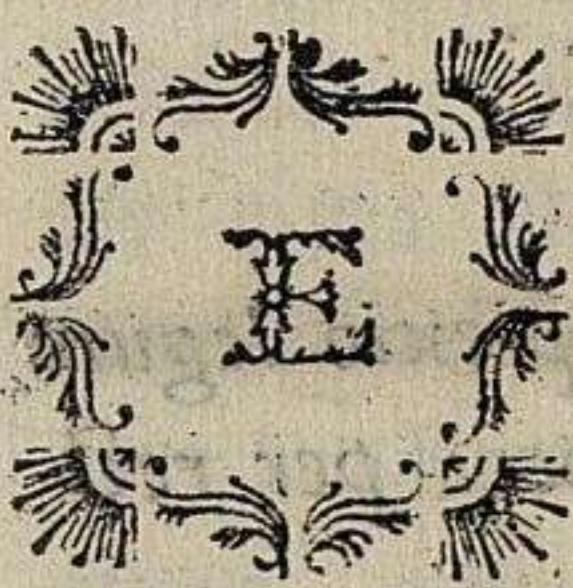
Munustuli tantum exiguitas EGREGIAE TUAE CELSITUDINI imparis, me ab hoc instituto amovere potuisse, tot Gnatorum TUORUM Doctissimorum Virorum numerum, veram Parentis gloriam, etiam à tuis incunabulis percurrentem. Nec deerit aliquis hodierna die, qui cum prima juris sapientiae elementa TIBI debuisset, decimum octavum seculum, felicissimam bonarum Artium epocham, haud parvi momenti illustrationibus, non sine felici exitu, afficere cogitarit. Quidni commemorem Virum alium, absque dubio Maximum, qui cum ipsam

sam prope Excelsam Majestatem Prioris Magis-
tratus Dignitate fungatur, cunctis Hispani Or-
bis nedum Urbibus, verum & incolis, in
re Civili, & Politica, nobis hucusque ignotam,
Exterisque merito invidendam, adduxit utilita-
tem? Tanti hujus Gnati erga TE CARISSI-
MAM PARENTEM consilio, industria, opera,
Regalium Concessionum confirmationem es asse-
quuta, novaque, & aptiori methodo ad instar
Salmaticensis Archigymnassii stabilita, utiliorum
etiam cognitionum accessione, ampliorique hono-
rario Antecessoribus praescriptis, ubiores dein-
ceps fructus assiduis horum conatibus responsuros,
quis dubitet? Quae cum ita sint, filiorum tamen
gloriosae vocis munimine, quippe qua omnia libero-
rum parentibus jucunda personant, confisi, ut sus-
cepti laboris specimen grato, ut soles, animo exci-
pias oro, deprecorque. Id verò si aequi, bonique
fe-

feceris erga D. O. M. pro TUA perpetua in-
lumitate oeterna vota concipiam; adeoque TIBI
in posterum diligam inservire, ut, quemadmo-
dum nec me consilii, sic nec te contingat ob-
sequii poenituisse.

I. THESES.

Uphrates philosophus C. Plinium de Causidicinae officio querentem consolabatur ; *hanc esse*, affirmans, *Philosophiae*, & *quidem pulcherrimam partem agere negotium publicum*, *cognoscere*, *judicare*, *promovere*, & *exercere justitiam* : simile extat ex Ulp. Jcto. (l. i. parag. i. ff. de Just. & Jur.), necnon ex Isocratis dicto, à Quintilio in Oratoriis Institutionibus relato : Hisce plerique moti, vulgarem Jurisprudentiae definitionem, à doctissimo Muratori meritò increpatam, frustra excusare tentarunt.

2. Rectius Jurisprudentiam, legum complexonis scientiam, non quidem memoriae, ut Baro de Bielfeld, aliquique ; sed potius intellectus, ex certissimis principiis, judice Antonio Fabro, deductam, nullique arti, Theologia excepta, inferiorem dicemus.

3. Venit autem legis nomine, *voluntas entis*

A

*tis superioris , actiones quasdam prohibentis,
praecipientis , permittentisve.*

4. Non tamen , ut vult Antonius Perez ,
diverso respectui hominis triplex jus debet
respondere ; sed alia comparatione juris divi-
sio in *Naturale , Gentium , & Civile profluet.*

DE JURE NATURAE.

5. **D**'icitur Naturale jus : *Complexio legum
ab ipso Deo humano generi per rect-
am rationem promulgatarum.*

6. Deffinitionem ergo juri huic ab Ulpia-
no (parag. 3. laud. leg.) praescriptam ; etsi
magni nominis interpretes eam excusare vo-
luerint , deffinito convenire non posse , de-
monstrabimus.

7. Juris hujus , genus universum obligan-
tis , non alium esse patet auctorem , nisi D.
O. M. , unde Divini nomen analogice mere-
ri inferemus.

8. Ejus etiam distinctio in praceptivum ,
& permissivum constare videtur : utriusque def-
initionem poscenti dabimus ; rationem quo-
que , qua illorum immutabilitas , atque in Ci-
vili Prudentia utilitas , ne dicamus necessitas ,
affirmetur.

9. Nulla igitur naturalis juris cum brutis nobis communio erit, ni propter Creatorem à perverso illorum usu abstineamus, unde soli Deo, nobismet, aliisque hominibus amoris officia debebuntur, quibus cuncta naturae praecpta, tanquam in ejus uno principio continentur.

10. Aliter tamen Supremum Ens, aliter nosmet, aliique homines amandi: quapropter circa Dei, hominumque amorem adaequata exhibebimus axiomata.

11. Ex actionum regulis applicatione nascitur, quae vocatur imputatio: quid hoc nomine veniat, quomodoque à conscientia discernatur, nec non tam hujus, quam illius divisiones si quis interroget, explicabimus.

12. Maxime tamen eum, qui imputat, sati perspectam habere legem, cum qua actio comparatur, intererit: quid hoc recte fieri possit, & quid inter alia valeat legis ratio, atque finis, aequè judicabimus.

13. Plurimum etiam, quas Graeci peristasis, Latini circumstantias appellant, in imputatione perpenduntur: unde pleraque ex tripli interpretatione praeter verba legis inducta referemus.

14. Illud constat, nemini naturae jure imputari, quod penes agentem non stetit,

ut quid ejusmodi accideret , prohibere ; eum que , qui affectu vehementiori imperante agit , aliquantulam moereri commiserationem .

15. Officium , sive actio ex obligatione perfecta , vel imperfecta legi conformanda , eamdem , ac ipsa lex admittit divisionem , alteramque ratione objecti , cui officia praestari debent .

16. Nihil in oribus Haereticorum frequenter , solis demonstrationibus Impios , ut contrarias Fidei opiniones abjurent , suaderi , nec si contumaces existant , poenis affici debere ; coeterum prout in Justinianeo Codice , ita in Hispanici juris corpore recte esse contrarium admissum , constanter propugnamus .

17. Vitanda naturae legibus contraria supersticio , Atheismo tametsi non pejor , vero que filiali timore Universi Factorem prosequendo , nedum internum , verum etiam externum cultum debebimus adhibere .

18. Quoad nosmet attinet , neminem ita membrorum suorum esse dominum , ut fas sit sibi eripere vitam , ostendemus .

19. Quam plura officia ratione intellectus , & voluntatis homini erga se competentia , recensebimus ; atque , ut id potius expediatur , quemquam ad sibi necessarias facultates justo me-

medio adquirendas , rectèque dispensandas naturae ratio obligavit.

20. Licet in extrema necessitate mortuorum hominum carne vesci ; non vero ex omnium pacto ejus , quem sors elegerit , mactatio permittetur.

21. Alterius etiam occisio juri naturae opponitur , eo casu excepto , in quo non alio modo adgredorem repellere non valemus:

22. Competit sane jus istud adversus quilibet privatas personas , non Principem , ut recte Seneca , sed eo usque quo alio medio , veluti in Civili statu Magistratus aditione , periculo nos expedire possimus.

23. Nec pro nostra tantum , sed pro omnium , quos in ultimo periculo constitutos animadvertisimus defensione , caedes aliena licet:

24. Nusquam verò honoris , existimationis- ve conservandæ causa , ut si alapam vindicare voluerit , qui occiderit , tutus esset.

25. Lacedaemoniorum leges , à Licurgo latae , rerum alienarum spoliis opes proprias augere quodammodo civivibus permittebant ; Reipublicae tamen hujus exemplum , ut furti turpitudinem recta ratione tantum duce agnoscamus , nullomodo impedire valebit.

26. Sunt & alia officia ratione animi coeteris ab hominibus debita , de quibus interrogati , respondebimus in arena.

27. Ad Jusjurandum servare adstringimur naturae lege , si quod juratum , legibus , Religione non aduersetur.

28. Tenemur denique eodem jure , damnum , quod alteri intulimus , resarcire ; quod si contra legem fuerit , propter laesum Legislatoris obsequium , pati praeterea aliquid obligabimur.

29. Hucusque nihil circa imperfecta erga alios officia stabilitum ; verumtamen ut huic capiti satisfaciamus , corum naturam , divisionem , atque effectus , si cuicunam placuerit , referemus.

30. Sit tamen interim haec pro omnibus regula : Beneficia sapienter elargita ex sola voluntate aliis proficiendi debent proficisci , eaque tale nomen actiones non merentur , quae profusione , jactantia , quaeque demum turbato rationis , quem exponemus , ordine , non ex amore diriguntur.

31. Praeceptum hoc aliis beneficiendi , mandatum Domini secundum excellentiam , Legisque complementum in Sacro novi foederis codice adpellatum , inter alios Confusius Sina Phi-

losophus ad inimicos non extendi judicabat,
nos vero oppositum naturali rationi consen-
tancum judicamus.

32. Respondere tamen ex parte beneficium
accipientis debebit erga benefactorem gratitu-
do, ejusque defectus, licet non, ut in Persis,
in nostris Societatibus puniatur; si cum actu,
lege prohibito, concurrat, illius ratione poe-
nam delicti augeri, frequenter observabitur.

DE JURE GENTIUM.

33. **E**s equidem jus Naturae jus Gentium,
si tamen illud, per quod singulo-
rum actiones reguntur, *sociali hominis vitae,*
integrarumque gentium, atque societatum ne-
gotiis adplicetur.

34. Ergo eadem prorsus officia de singulis
personis enarrata, ab unis aliis Societatibus
debebuntur.

35. Veruntamen cum non eodem semper
modo Societas constituatur, ratione illarum,
quas asignabimus, divisionum, & Societatum
officia dividentur.

36. Similiter ac in lege XII. tabularum,
salus populi suprema lex esto, ita in Societa-
tibus erit scribendum.

37. Conjugalis prior inter Societas hanc ex jure gentium accipit definitionem ; simplex duarum diversi sexus personarum conjunctio, procreandae, educandaque sobolis causa inita.

38. Honestatem hujus ita concepti conjugii defendimus, naturaeque ratione has inter eas personas Societas non probare, quae fini carum aptae non intelligantur.

39. Sunt, qui, ut Turcae, *Poliguniam* huic juri minimè contrariam existiment; nos verò illius repugnantiam, imò & duorum conjunctionem illa ad genus etiam humanum augendum, praestantiorem esse, defensamus.

40. Liberorum perfectam educationem in eorum, parentumque Societate venire perspicitur; tametsi plus in filiorum actionum directione paternam, quam maternam auctoritatem valere, statuamus.

41. Licebit itaque patri ad quidvis agendum, sine tamen Supremi Numinis offensione, etiam acrioribus mediis obligare. Ne ideo tamen intelligas, nos patrum saevitiam Romanorum legibus in liberos olim ad necem usque permissam, adprobare.

42. Ex hoc etiam jure matribus primi lactis liberis instillandi necessitas, Medicis prorsus non ignorata, incumbet; quando quidem con-

9

contrarii usus origo Romanarum luxui debatur.

43. Ex parte liberorum quaedam etiam erga parentes officia debent exerceri ; de illis agemus interrogati , paterni consensus ad matrimonium ineundum necessitatem priori numero adscribendo.

44. Herilis quoque Societatis officia tam ex dominorum , quam ex utriusque servorum speciei parte , si cui libuerit , exponemus.

45. Quod alimenta attinet , obnoxiiis quidem semper , mercenariis verò , nisi mala valetudine affectis , jure deberi , sustinemus.

46. Ex trium praecedentium conjunctione tertiam Societatem , quam vocamus compositam , coalescere ; ejusque officia in naturali , civilique statu , dicemus.

47. Tradita prius Civilis Societatis definitione ; communem sententiam de vi , metuque Civitatibus causam praebentibus inse quemur.

48. Quis verò neget , socios ejusmodi eligendi potestatem habere , quem sibi velint summum Reipublicae Rectorem , si potius Monarchica , quam alia arrideat gubernatio ?

49. Illud quoque extra aleam dubitationis est nobis , Suimum Imperantem nulli in re-

temporali', praeterquam Deo subjici , à quo rectoriam potestatem descendere judicamus.

50. De juribus , quae dicunt Majestatis , de que eorum divisione , & enumeratione , modo aliquis audire cupiat , sermonem instituemus:

51. Supremam potestatem à viris communiter , etiam ubi Lex Salica non viget , sexus praelatione exerceri , vel ipsa experientia demonstrat ; nilominus & à facminis plerumque honore affici , Castellae annales exemplum ministrare valerent.

52. Licet absdubio solis Regibus leges ferre , interpretari , proutque peristaseis exigant , abrogare , nec non earum fractioribus poenas , si convenerit , applicare.

53. Quidnam autem in harum impositione veniat judicandum , definitionem , & objectum explanabimus in palaestra.

54. Quoad vitam pertinet , & si pluries in Exodo Supremus Dominus ejus ablacionem statuerit , plerique mortis poenam naturae legibus inimicam ausi sunt affirmare , nos ne quidem pro homicidio , & similibus , sed aliquando & pro furtis aliisve ejusdem qualitatis delictis recte stabiliri contendimus.

55. Belli justitiam , ex hoc quoque jure descendere palam est : qua autem ratione ?

exponere nostrum erit.

56. Ex perapta belli ab Heinecio tradita deffinitione, prono alveo profluet, Piratas non nisi latronum publicorum modo puniri debere.

57. Non tamen rejicimus privatum bellum, quale inter Horatios & Curiatios, Parim inter & Menelaum accidisse, Livius, & Homerus auctores sunt, si modo ut utrumque relatum, publica auctoritate gereretur.

58. Quod si pacis tempore alterius imperii Civitas privato nostro injuriam aliquam intulerit, licebit nobis represaliarum jure, illius personarum, refumve ablatione eam vindicare.

59. Pacta licet cum Infideli Principe foederis initi religiosissimè erunt observanda: cum verò paciscentium alter fidem fregerit, ex parte altera fractionem non poterit incusare: qua defensione Camillus Gaulos aggressus potius, quam sua, uti valuisse.

60. Legatus ab una in Rempublicam aliam hujus jurisdictionis exemptione, nec non ea omnia, quae ad legationis facultatem spectant, agendi facultate gaudebit.

61. Civium erga Rempublicam Suimumque Imperanteū officia, non uno tantum modo concipiuntur; de publicis tamen dicitur, nefas esse munus aliquod eos exercere, qui

ci se impares intelligantur.

DE JURE CIVILI.

62. **J**uris Civilis naturam, partes, earum Magistratuumque originem, & functiones, quorum series texitur in tit. 2. L. 1. ff. si audiendi avidus adsit, percurremus.

63. Fallitur Tribonianus Legum essentiam in scriptura constituens, idque si alia deficerent Turdetanorum historia convinceretur.

64. Legitime introducta consuetudo Legeim non modo interpretari, verum etiam vincere potest, nendum ff. jure, verum & C. constitutionibus.

65. Quarta à Divo Pio adrogatis impubibus relicta, omnium adrogantis bonorum est intelligenda jure Romano, ut septem Partitatarum legibus stabilitum.

66. Praeter modos, quibus ex Justinianeis Institutionibus patria potestas amittebatur, filiorum expositione alienae misericordiae quoque amitti constitutum est.

67. Adhuc post D. Marci constitutionem, ut & in Jurisprudentia Justinianea, volentibus minorenibus rerum suarum administratio permittetur.

68. Compilatorum socordia spicas inter uvas & olivas inserentium , nec idem Cajii locus , unde 25. §. de rerum divisione , excusat : de coeteris Medium Sententiam , male Ca-jo Jur. tributam Leg. 7. ff. de acquirendo rer. dom. , propugnamus.

69. Lex 45. ff. de Usuris non nos movet, quominus bonae fidei , tituloque justo firmatae possessorem omnium etiam naturalium fructuum dominum censeamus.

70. Senatusconsultum de quasi usufructu rerum fungibilium , Tiberii temporibus sine dubio factum , vestimenta , in quibus antea ususfructus verus constitui poterat , quamvis non ea Tribonianii Sententia fuerit , non comprehendere , sustinemus.

71. Imò , & verum usumfructum concedimus , in aureis , sive argenteis numismatibus posse consistere.

72. Cum usufructuarius jus suum cedit non domino proprietatis , ex vi praetoriae formulae cessionis , cum proprietate consolidationem statim operari , existimamus.

73. Scimus venationem communiter non esse in fructu ; recte attamen in casu L. 9. §. 5. de Usuf. ff. aucupiorum , & venationum redditus adquinentur usufructuario.

74. Ususfructus in causalem & formalem divisionem ab Antonio Fabro rejectam , ab aliisque magni nominis auctoribus approbatam , tamquam nominis non verò , utpote rei distinctionem , ex Corvini calculo admittimus necessariam.

75. Praecipuis urbis , & ruris servitutibus desideranti relatis , earumque propriis differentiis stabilitis , aliquid de illarum in continuas , & discontinuas divisionis ineptia adjicere poterimus.

76. Servitutes itaque omnes perenniem causam , ut de Aquaeductu L. 2. de aqua quot. ff. affirmatur , habere debebunt.

77. Quid secundo Legis Aquiliae capite caustum , etsi pleraque de illius sententia ab aliquibus , ut dicemus , conjiciantur , hactenus incertum est.

78. Qui latronem nocturnum , agrorum- ve depopulatorem occiderit , etiamsi aliter periculum effugere potuisset , primo laudatae legis capite , jure Codicis non tenetur.

79. Si quis decem aureos mutuos ea lege dederit , ut undecim ei solvantur , decem solutione à debitore illi satisfactum erit.

80. Etsi postmodum nummorum valor decreverit , sive fuerit auctus , mutuo acceptos ejus-

ejusdem valoris; & pretii solum reddere cogemur.

81. Non numeratae pecuniae exceptio ita intra biennium proponenda, ut eo transacto, nec probationis onus in se debitor suscipiens, audiri debeat.

82. Usura lucratoria, juris principiis aliquin repugnans, Christianorum Principium constitutionibus, non tanquam eam approbantium sed quasi quae vitare non poterant, permittentium certa ratione adhibita, permissa est.

83. Sane, quae centessima appellatur usura, duodecim pro centum in singulos annos deduci in stipulationem, jam à doctissimo Antonio Agustino praeter argumentum legis 40. *de reb. Cred. ff.* demonstratum est.

84. Depositum, quod tam in mobilibus, quam in soli rebus locum habere non repugnat, ante praescripti temporis adventum depositarius reddere non valebit.

85. Commodatarius verò, utpote cui, ut plurimum, tantum contractus utilitatem assert, quique proinde ad exactissimam usque in re commodata diligentiam tenetur, eam, cum libuerit, restituendi, non poterit non habere facultatem.

86. Ex emptione rei sacræ , sanctæ , & religiosæ , quantumvis ab ignorantे facta , actiones empti , & venditi non conceduntur.

87. Indebiti solutionem quasi contractibus , in quibus non tacitus , sed lege fictus consensus parit obligationem , adnumeramus.

88. Mandati cum , & sine libera distinctio ex solidis juris regulis , utrumque exaequibus , non procedit.

89. Romanae leges parentum consensum conformiter patriis sanctionibus , requirebant.

90. Codicis constitutio donationis revocationem patronis ob supervenientiam libero- rum indulgens , ad parentum coeterorum liberalitates , cum id non , ut in Hispania in laudata lege exprimatur , jure stricto porrigi non valet.

91. Quod de marito refert Tribonianus , eum nempe esse verum fundi dotalis dominum , haud carere veritate affirmamus.

92. Testamenti factio non ideo filiis familias concessa est , quod imperiali beneficio bonorum adventitiorum proprietas eis pleno jure relinquatur.

93. Qui scribere nescit testandi facultatem habet , octavo teste adhibito , qui ejus voluntatem in scripturam redigat , quinque ipse oculis men-

mēnti suāe conformem valeat percipere , alio-
quin heredis nomen tenebitur coram testi-
bus nuncupare.

94. Paponius à Gothofredo laudatus , : cur
filiis familias de adventitiis bonis testamentum
condere non liceat , quibus mortis causa do-
nare permissum ? causam non inveniit ; vera
tamen varietatis hujuscemodi Romanis Le-
gum-latoribus non ignota , hoc jus nec in
Novellis Constitutionibus abrogatum est.

95. Verūm concessō Militibus castrensi pe-
culio , de coque libera testandi facultate do-
nata ; ad eos , qui non illis minus humano
generi provident , Togatos , puta , verè quodam-
modo militantes , utpote qui laborantium
spem , vitam , posterosque defendunt , utrum-
que privilegium recte est extensum.

96. Inofficiosi accusationem praeparatoriā
esse hereditatis petitionis actionem , Accursius ,
aliique interpres existimare ; non tamen ve-
re , cum non tantum testamentum rescindat ,
sed ei amplius ipsa petitio insit , à querela
solum intellectu se juncta.

97. Caput I. Novell. 18. (unde desumpta Auth. *Novissima Codic. de Inof.*) quovis
titulo legitimam portionem liberis relinquī
permittens , etsi Arnoldus Corvinus , aliique

non vulgaris Mihervae Doctores secus senserint, meridiana luce clarioribus verbis, haud ambigimus, abrogatum.

98. Optimum verò judicium judicavit praelaudatus Corvinus, causarum, quae in dicto capite III. ad exheredationis justitiam adprobantur, ad similes extensionem non admittens.

99. Re aliena legata à testatore de illius extra suum dominium existentia sibi conscio, legatarius ad eam sibi habendam triplicis generis actionibus agere valebit.

100. Cum tamen haec juris dispositio ex quadam voluntatis conjectura proficiscatur; si contrarium ex fortiori præsumptione, agentive probationibus eliciatur, locum in judicio sibi non vindicabit.

101. Legato itaque communi fundo, & alia & legantis pars debetur legatario, simili ratione, ac in L. 66. §. 6. de Leg. 2. à Jcto. respondetur, ut, nempe, integer ad eum, cui relictus, possit pervenire.

102. Post multas circa impuberum, adolescentiumque obligationes, sententias; placet, illos pubertati proximos naturaliter, hos verò etiam civiliter obligari.

103. Duplex actionum genus vindicatio-

nis,

nis, scilicet, & condictionis, nullum earum, quae vulgo dicuntur mixtam habere causam, statuimus.

104. Non aliter, ac in inofficiosi querela non lege aliqua, ut voluit Galliae Jurec., sed fictione quadam Prudentum, contra pietatis officium testamentum conditum evertebatur; ita & Publicius Praetor sui nominis actionem justo possessori, qui nondum usucaptionis tempus adimpleverat, cum jam usucapisse fingens, contra non dominum accommodavit.

105. Doctissimus Muratori bonam fidem solum in usucapione necessariam, justum titulum excludens tanquam ei semper inhaerentem, judicavit, tanti tamen viri sententiam amplectere quamplurima juris testimonia prohibuere.

106. Inter judicis officia, praeccipuum litium sententia stabilitur; eam ut suo muneri Judex satisfaciat secundum alegata, & probata, ut ajunt, feret, ita tamen, ut contra ejus scientiam, etsi privatam non decernat.

107. Quaestiones alias supplendi probationes vim ex Romanoruin jure adquisiere; unde absdubio ejusmodi probandi forma, seu potius poena, ad regionis nostrae Leges pervenivit,

nivit; verum enim vero quæstiones naturæ rationibus (moribus saltem hodiernis) haud esse consentaneas, audebimus affirmare.

108. Coeterum non sine discrimine Romani rei, ac testes quæstionibus subjiciebantur: quidquid ergo hac in re notatu dignum juris studiosis habeatur, quantum fas est, ex ff. legibus percurremus.

109. Contendunt aliqui, Magistratus saltem, majores, Regiosque Conventus, solutos legibus posse judicare; certius tamen est, nulli subdito id ullomodo licere, cum constet de expressa Legislatoris voluntate.

110. Denique illud addimus, titulum de Reg. jur. ultimum in ff., aequo ac in Septem Part. Codice peropportune esse collocatum, licet hoc iacgre ferat juris Hispanici Compendiī auctor.

Vt. Balaguer,

U. R.

Vt. Balaguer,

C. Regs.

